

Det humanistiske fakultet

Budsjettforslag 2017

og utsikter for de kommende 5 år (2018-2022)

Vedtatt i fakultetsstyremøte 06.09.16

Innhold

1 Sammendrag – En kort presentasjon av de viktigste utfordringene.....	3
2 Budsjettforslag 2017 – Grunnbevilgningen	4
2.1 Rammebudsjett inkl. rekrutteringsstillinger	4
2.2 Øremerket budsjett utenfor rammen	10
2.3 Forslag til endringer i rammen	11
2.4 Budsjett for instituttinntekter	16
2.5 Budsjett for avskrivningsinntekter	16
3 Budsjettforslag 2017 – målsetning for bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet (BOA)	17
3.1 Bidrag fra Forskningsrådet	18
3.2 Bidrag fra EU.....	18
3.3 Andre bidragsinntekter	18
3.4 Oppdragsinntekter	18
4 Langtidsvurderinger	19
4.1 Inntektsutvikling.....	19
4.2 Kostnadsutvikling	20
5 Innspill til budsjett 2018	23

1 Sammendrag – En kort presentasjon av de viktigste utfordringene

Det humanistiske fakultet (HF) har som overordnet målsetning å opprettholde og styrke fri, forskerinitiert og langsiktig forskning og solid, forskningsbasert utdanning i en stor bredde av disipliner. Fakultetet har vedtatt ny strategi som gjelder frem til 2022. Implementering av strategien er utfordrende fordi vi må bygge ned et stort underskudd og tilpasse aktiviteten til endrede økonomiske rammer. Samtidig skal vi opprettholde kvaliteten og styrke vår inntjeningssevne. For å kunne jobbe langsiktig med å iverksette fakultetets strategiske prioriteringer, styrke kvaliteten og opprettholde den faglige bredden, er vi nå i gang med en revisjon av fakultetets studieprogramportefølje. Vi mener at Universitetet i Bergen bør bidra til å støtte fakultetets små fag, og særlig fremmedspråkene. Vi er også avhengige av en økning i studiepoengproduksjonen og av eksternt finansiert virksomhet, som må skje på tross av en nødvendig reduksjon av antallet faste og midlertidig ansatte.

Forskning: sterke forskningsmiljøer og internasjonal orientering

På grunn av sentrale kutt og reduksjoner i rammen er fakultetets virksomhet i økende grad avhengig av at det tilføres ressurser fra eksternt finansierte prosjekter. Det systematiske arbeidet for å øke ekstern finansiering fra EU og Norges forskningsråd begynner nå å gi resultater. Av UiBs 4 søknader om Senter for fremragende forskning som har gått videre til trinn 2 kommer to fra vårt fakultet. Tildeling vil skje i mars 2017. Fakultetet fikk i juni 2016 tre av totalt 11 SAMKUL-prosjekter fra Forskningsrådet.

Fakultetet har en sentral rolle i UiBs klynge for middelalderforskning og har i 2016 prioritert utlysning av fire stipendiatstillinger innenfor dette feltet. Vi har også øremerket en stipendiatstilling innenfor medisinsk humaniora (Medical Humanities).

Gjennom UiBs infrastrukturutvalg vil vi arbeide for å skape en framtidsrettet og formålstjenlig drift av fakultetets arkiver og samlinger. For å styrke dette arbeidet er det nedsatt et fakultetsutvalg som blant annet skal utarbeide en prioritert handlingsplan for koordinering, forvaltning og utvikling av samlingene de nærmeste 3 årene. Målsetningen er at Universitetsbiblioteket (UB) på sikt skal forvalte arkivene. Før dette kan realiseres, er vi avhengige av tildelinger utenfor rammen for å systematisere og digitalisere fakultetets ulike arkiver. Språksamlingene er flyttet fra Oslo til Bergen og vil fordre et tett samarbeid mellom UB og fagmiljøene både ved HF og andre steder i landet.

Forskningsrådet gjennomfører nå en nasjonal evaluering av hele det humanistiske fagområdet der forskningens samfunnsbidrag står sentralt. Evalueringen ventes ferdig våren 2017.

Kunnskapsdepartementet skal ferdigstille Humaniorameldingen i 2017. I denne stortingsmeldingen vil det legges særlig vekt på humanioras faginterne relevans, samfunnsrelevans, kontakt med arbeidslivet og samarbeid med skolen. I vårt høringsinnspill pekte vi i tillegg på særskilte utfordringer knyttet til rekrutteringen til fremmedspråkfagene og behovet for en høyere finansieringskategori av disse fagene.

Utdanning

Prosjektet HF2018, som ble etablert i januar 2016, gjennomgår og reviderer studieprogramporteføljen med sikte på bedre utnyttelse av fakultetets faglige bredde og for å skape større fleksibilitet i forvaltningen av ressursene, slik at flere av programmene og emnene kan gå på

tvers av etablerte disiplingrenser. Tiltakene skal også sikre at den disiplinbaserte kompetansen består og kommer både studentene og forskningen ved universitetet til gode. Målet er å lyse ut ny studieprogramportefølje med oppstart i 2018. Lenke til prosjektets nettsider:

<http://www.uib.no/hf/2018>

Organisasjon og arbeidsmiljø

Den viktigste endringen for fakultetet i 2017 er at Griegakademiet ved starten av året går ut av HF og inn i et nytt fakultet. Dette er utfordrende både faglig og økonomisk, men gir også nye muligheter for konsolidering av fakultetet og for nye faglige samarbeidsrelasjoner.

På grunn av fakultetets stramme økonomi har det ikke vært foretatt nye tilsetninger i vitenskapelige stillinger til tross for flere avganger i 2016. I 2017 vil vi kunne gjennomføre noen ansettelse i vitenskapelige stillinger. En strategisk prioritering av stillinger vil skje på bakgrunn av de nye studieprogrammene. Fakultetet har en plan for reduksjon av administrative stillinger, og har etablert et prosjekt for forenkling av prosesser og arbeidsflyt innen utvalgte administrative arbeidsfelt. Fakultetet arbeider også kontinuerlig med å redusere omfanget av midlertidige stillinger.

Arbeidsmiljøundersøkelsen ARK gjennomføres høsten 2016 og oppfølging av denne vil bli viktig i 2017.

I 2017 vil fakultetet arbeide med følgende hovedsaker:

- Følge opp middelaldersatsningen
- Fortsette arbeidet for å øke eksternt finansierte forskningsprosjekter, og med et særlig fokus på EU
- Utarbeide og følge opp handlingsplan for koordinering, forvaltning og utvikling av fakultetets samlinger og arkiv
- Etablere nye tverrfaglige studieprogram og utarbeide studieplaner for disse
- Fortsette arbeidet med å øke studentrekrutteringen, også antallet utvekslingsstudenter, og bedre gjennomstrømmingen
- Revidere modellen for fordeling av stipendiathjemler
- Utarbeide en strategisk plan for faglig bemanning de neste årene
- Følge opp administrativt forenklingsprosjekt
- Redusere budsjettunderskuddet
- Følge opp arbeidsmiljøundersøkelsen (ARK)
- Bidra til en smidig overføring av Griegakademiet til nytt fakultet

2 Budsjettforslag 2017 – Grunnbevilgningen

2.1 Rammebudsjett inkl. rekrutteringsstillinger

Fakultetets økonomiske handlingsrom er svært begrenset på grunn av reduksjoner i rammen de tre siste årene og en stor nedgang i resultatinntekter i 2015 og 2016. Vi forventer at fakultetet vil gå inn i 2017 med et underskudd på 10,5 millioner. Budsjettrammen i 2017 er strammere enn i 2016 pga. nye, sentralt besluttede effektiviserings- og omfordelingskutt på om lag 6 millioner og økte

arealkostnader. Resultatinntektene for 2017 vil få en betydelig nedgang på forskningssiden, men en økning på studiesiden som gjør at resultatinntektene samlet vil være i pluss. Dette er langt fra nok til å kompensere for kutt og økte kostnader. Fakultetet vil i 2017 fortsatt iverksette tiltak for å tilpasse seg gjeldende ressursrammer, og målet er at årsresultatet i 2017 skal gå i balanse. Fakultetet har i samarbeid med økonomiavdelingen sentralt utarbeidet en plan for nedbetaling av underskuddet fra og med 2018. Kjernevirksomheten er allerede rammet gjennom nedbemanning i flere sentrale fag og kutt i driftsbudsjettene som blant annet går ut over undervisningstilbud, forskningskapasitet, forskningsstøtte og internasjonalt samarbeid. Ytterligere omfordelingskutt vil svekke den faglige aktiviteten betydelig.

Tabell 1: Fakultetets budsjett for 2016 og konsekvensjustert budsjett for 2017

Budsjettforslag GB for Inntekter Det humanistiske fakultet (tusen kr)	Budsjett 2016	Budsjett 2017 konsekvensjustert	Endring
1.1 Basis	174 976	172 789	-2 187
1.2 Resultatmidler utdanning	74 012	78 455	4 443
1.3 Resultatmidler forskning	23 525	19 879	-3 646
1.4 Øremerkede midler rekrutteringsstillinger	67 828	68 154	326
2 Øremerkede midler annet	16 165	15 975	-190
KD-inntekter	356 506	355 253	-1 253
3 Instituttinntekter	10 000	10 000	-
4 Avskrivningsinntekter	1 600	1 600	-
Sum grunnbevilgning	368 106	366 853	-1 253
1.1 Foreslått endring basis (spesifiseres)		9 000	9 000
1.4 Foreslått endring rekrutteringsstillinger (spesifiseres)		1 660	1 660
2 Foreslått endring i øremerkede midler annet (spesifiseres)		5 425	5 425
3 Foreslått endring i Instituttinntekter		-5 000	-5 000
4 Foreslått endring i avskrivningsinntekter		-480	-480
Sum budsjett inkl. foreslått endring	368 106	377 458	9 352
1-4 herav disponert til investeringer inkl øremerket	3000	800	-2 200
1-4 herav foreslått endring i disponert til investeringer inkl. øremerket		200	200

For å etablere det konsekvensjusterte budsjettet for 2017 tar man utgangspunkt i budsjettet for 2016 og viderefører inntekstpostene til neste år, som regel med tillegg av lønns- og priskompensasjon. Tidsbegrensede aktiviteter, f.eks. vedtatte omstillingsmidler eller engangsinvesteringer kan medføre reduksjoner i neste års budsjett, mens bindinger, vedtatte reformer eller tiltak, kan medføre økninger, som for eksempel nye studieplasser der finansieringen kommer over flere år.

Tabell 2: Forklaringer til endring i forventet budsjetttramme fra 2016 til 2017

	Forklaring på endring i budsjetttramme fra 2016 til 2017	Lønns- og priskompensasjon	Endring aktivitet	Annen endring	Endring fra 2016 til 2017	Forklaring endring aktivitet	Forklaring annen endring
1.1 Basis		3 500	440	-6 126	-2 186	Nye studieplasser musikkterapi master, kat.C	Strategikutt 1,3 %
1.2 Resultatmidler utdanning		1 480	3 703	-740	4 443	Vekst studiepoeng 2014-2015	Effektiviseringskutt 0,5 %
1.3 Resultatmidler forskning		471	-3 489	-627	-3 645	Vekst studiepoeng 2014-2016	Sikkerhetsmargin ny KD-modell
1.4 Øremerkede midler rekrutteringsstillinger		1 357	-1 525	495	327	Rekrutteringsstillinger utløper	Ikke kjent
Delsum rammebudsjett		6 808	-871	-6 998	-1 061		

Utgangspunktet for budsjetttrammen for 2017 er bevilgningen fra 2016 på 368,1 millioner kroner. Lønns- og priskompensasjon på 2,0 % legges på alle budsjettelementer. Midler for allerede tildelte studieplasser legges til. Musikkterapi fikk 5 masterplasser finansiert i kategori C i 2016. Fakultetet økte antall studiepoeng innen alle finansieringskategorier fra 2014 til 2015. Det slår ut med en inntektsvekst i 2017 på 3,7 millioner. Antall doktorgrader gikk ned med 5, men publikasjonspoeng, og inntekter fra EU og NFR økte fra 2014 til 2015 – likevel går resultatinntektene for forskning ned i 2017. Dette skyldes at prisene for doktorgrader har økt på bekostning av prisene for publikasjoner, EU- og NFR-inntekter. Strategikuttet på 1,3 % og effektiviseringskuttet på 0,5 % fører til en svekkelse av budsjetttrammen på 6,1 millioner. Totalt sett svekkes fakultetets frie midler (annuum) med 1,1

mill. kr i 2017. Konsekvensjustert ramme for hele grunnbevilgningen i 2017 er 366,9 millioner før foreslåtte endringer, en reduksjon på 1,3 millioner fra 2016.

Den konsekvensjusterte budsjettrammen inneholder også Griegakademiet, da det på dette tidspunkt ikke er klart hvilke økonomiske konsekvenser utskillingen vil ha på budsjettet. Griegakademiet er også med i tabellen under og i langtidsbudsjettet.

Tabell 3: Inntekter og kostnader

Grunnbevilgninga	Budsjett 2016	2016 Prognose	2017
KD-inntekter	356 506 000	360 688 977	357 465 286
Instituttinntekter	10 000 000	5 000 000	5 000 000
Investeringar	3 606 000	3 462 699	1 531 953
Lønnskostnader	307 488 000	318 827 604	315 384 168
Andre driftskostnader	50 050 000	33 279 936	33 945 534
Interne transaksjonar	10 662 000	10 305 715	10 564 899
Sum	-5 300 000	-186 977	1 038 732

Finansiering av tiltak innenfor budsjett

Lønn

Det er lønn som utgjør storparten av fakultetets budsjett og det er først og fremst der vi må redusere kostnadene. Vi legger til grunn i budsjettforslaget at vi lyser ut ca. 50 % av de faglige stillingene som er ledige etter avgang i 2016 og 75 % av avgangene i 2017. Hvilke fagområder som skal prioriteres med utlysninger vil bli vurdert etter at fakultetsstyret har vedtatt HF's reviderte studieprogramportefølje. Antall midlertidige stillinger vil også gå ned.

Fakultetsstyret vedtok høsten 2015 at 6 administrative stillinger skulle trekkes inn i løpet av de nærmeste to årene. Reduksjonen i administrative stillinger skal skje ved naturlig avgang og alle instituttene skal redusere den administrative staben med 0,5 til 1 stilling basert på enhetens størrelse. Med bakgrunn i dette, utskillingen av Griegakademiet fra HF og overføring av dokumentsenteret til sentraladministrasjonen, blir fakultetsadministrasjonen redusert med over 4 årsverk ved i løpet av 2016, og ytterligere 1-2 stillinger i 2017. For fakultetet samlet vil derfor reduksjonen bli på 8-10 administrative stillinger i løpet av en to-års periode. I tillegg kommer de administrative stillingene som følger med Griegakademiet over i nytt fakultet.

Fakultetet har de siste årene hatt flere tilsatte i rekrutteringsstillinger enn vi har hatt budsjett til. Årsaken til dette er både at vi i 2013 tilsatte i 8 midlertidige postdoktorstillinger over eget grunnbudsjett for å bygge ned et overskudd og fordi det har vært forlengelser i stipendiatstillinger. Fra slutten av 2016 vil vi ha balanse mellom budsjett og tilsatte i rekrutteringsstillinger

Drift

Det vil ikke være rom for nye særskilte tildelinger i 2017. Vi vil så langt som mulig opprettholde driftsbudsjettene til grunnenhetene på samme nivå som i 2016 samt videreføre 1 million kroner til øremerkede forskningsstrategiske tiltak og til utvikling av revidert studieprogramportefølje. Tildelingen til små driftsmidler ble redusert fra 3 til 1,5 millioner kroner i 2016, og vi vil opprettholde en fordeling på 1,5 millioner kroner i 2017.

I budsjettfordelingssaken i desember vil vi legge frem forslag til endring av modell for fordeling av driftsbudsjettene til grunnenhetene slik at budsjettene blir gitt med en basisdel og en resultatdel, ikke bare basert på resultater som i dag.

Arealkostnader

Arealkostnadene har de siste årene økt betydelig mer enn alminnelig lønns- og prisjustering.

Fakultetet har i 2016 jobbet med fortetting og reduksjon av arealer for å spare penger. I løpet av 2016/2017 vil vi ha frigjort Villaveien 1 og flyttet våre emeriti til nye lokaler på Sydneshaugen skole. Vi har frigjort Fastings Minde og flyttet ansatte til lokaler på Sydnesplass 12-13, og vi vil ha frigjort Allégt. 34 og flyttet SKOK/SVT til Parkveien.

Prioriterte tiltak innenfor budsjettrammen

Forskning og forskningsadministrasjon

Satsingsområder og klynger

Fakultetet skal ha en ledende rolle i UiBs klynge for middelalderforskning. Satsingen på middelalderforskning skal ha en sterk tverrfaglig profil og samtidig være en utviklingsarena for nye samarbeidsformer og forskningsformidling. Fakultetet har fulgt opp denne satsingen ved å lyse ut 4 stipendiatstillinger innenfor middelalderfeltet i 2016. Samtidig ser vi at det vil bli behov for sterk faglig ledelse og koordinering av satsningen for å komme i gang.

Fakultetet har også lyst ut en stipendiatstilling innenfor medisinsk humaniora og vil fortsette arbeidet for deltakelse i andre av UiBs satsningsområder.

Infrastruktur

Arkivene og samlingene ved fakultetet skal være digitaliserte, lett tilgjengelige og viktige ressurser for forskning, undervisning og formidling. For å få dette til har fakultetet opprettet et fakultetsutvalg med særlig ansvar for arkiv og samlinger ledet av prodekan for forskning og formidling. Utvalget skal være et rådgivende organ for fakultetsstyret og skal utarbeide en prioritert handlingsplan for koordinering, forvaltning og utvikling av samlingene de nærmeste 3 årene med målsetning om at UB på sikt skal forvalte arkivene. Utvalget skal også vurdere eksterne finansieringsmuligheter og legge frem samlingenes behov for UiBs sentrale infrastrukturutvalg.

Eksternt finansiert forskning

Prosjektporteføljen ved fakultetet er for tiden i nedgang. Mange prosjekter er i avslutningsfasen, og det er gitt for få tilslag på nye eksternt finansierte prosjekter til å kompensere for den totalt sett kraftige nedgangen sammenliknet med tidligere år. Prognosen for eksternt finansiert forskningsaktivitet for 2017 er likevel forbedret ved at en del av aktivitetene er forlenget, og fordi fakultetet fikk god uttelling i Forskningsrådets SAMKUL-utlysning. Det er fortsatt behov for å øke strategisk og langsiktig organisert søknadsaktivitet rettet mot eksternt finansiert forskning.

Et viktig tiltak vil være å utvikle og stimulere unge forskertalenter og gi dem opplæring i forskningsledelse. Dette er en forutsetning for at denne gruppen skal lykkes i konkurransen om eksterne midler. Fakultet har gjennomført en spørreundersøkelse blant postdoktorene som bekrefter behovet for økt oppmerksomhet om og systematisk oppfølging av denne gruppen. Et tettere samarbeid med andre fakulteter og FA om denne oppgaven er ønskelig. Ledelsen vil også tidlig

kartlegge og støtte opp om forskningsmiljø som har SFF-potensiale og ambisjoner. Også for HF deler ligger det viktige virkemidler både for unge forskeres karriereutvikling og for å styrke eksisterende forskningsmiljø i EUs forskningsprogrammer, særlig innenfor ERC og Marie Skłodowska-Curie actions (MSCA), men også innenfor enkelte av samfunnsutfordringene i H2020. Fakultetsledelsen opprettholder målsettingen om at det årlig skal sendes minst 1 søknad for henholdsvis ERC StG, ERC CoG og AdG, og har som ambisjon å øke bevisstheten om potensialet i MSCA.

Fakultetet vil fortsette å bygge opp en systematisk tenkning og struktur for å øke ekstern finansiering. Dette gjelder bl.a. ERC, MSCA, SFF og "de frie programmene" i Forskningsrådet, NFR samt Bergen forskningsstiftelse. Samtidig anser vi at fakultetets forskere også har potensiale til å gjøre seg sterkere gjeldende innenfor den tematiske og utfordringsdrevne forskningen, noe søknadsmengden og tilslagene ved årets SAMKUL-utlysning er et tegn på. For å kunne øke den eksternt finansierte prosjektporteføljen innenfor de tematiske H2020-utlysningene ser fakultetsledelsen at det er viktig å involvere flere forskere tidlig og mer systematisk. En mulighet er å øke kunnskap og interesse for programmene i første omgang ved at flere av de vitenskapelige ansatte oppfordres til å registrere seg i H2020s ekspert-database for evaluering av søknader.

Forskningsadministrasjon

Fakultetet vil fortsatt ha fokus på forskningsrådgivning og administrativ forskningsstøtte gjennom fakultetets BOA-gruppe og et eget forskningsadministrativt nettverk bestående av forskningsrådgivere, prosjektøkonomer og personalrådgivere. Det systematiske forskningsadministrative arbeidet synes å fungere bra og å gi resultater. Kompetanseheving, videreutvikling av rutiner og god kommunikasjon og samhandling, faglig og administrativt, på tvers i organisasjonen vil fortsatt bli prioritert.

Forskerutdanning

Fakultetsnivået har ansvar for emner i overførbare ferdigheter som en del av PhD-opplæringsdelen og har etablert 3 emner som har vært tilbudt med godt resultat i 2015 og 2016. I 2017 vil fakultet tilby to emner: *Basiskompetanse i universitetspedagogikk* og *Literature review and publishing for PhD candidates*, det siste i samarbeid med UB. Innen utgangen av 2016 vil vi ha på plass en langsiktig avtale med UB om dette kurset. Fakultetet inviterer nye stipendiater til startseminar hvert år. To av instituttene (LLE og IF) har utarbeidet modeller for tre lokale forskerskoler. SKOK deltar i en nasjonal forskerskole for tverrfaglig kjønnsforskning og fakultetet deltar også i den nasjonale forskerskolen ATTR (Autoritative tekster og deres resepsjon). SKOK bidrar med kjønnsperspektiver i SVT sine vitenskapsteorikurs i forskerutdanningen.

Utdanning og internasjonalisering

Revisjon av studieporteføljen

Fakultetets arbeid med revisjon av studieprogramporteføljen i prosjektet HF2018 går i 2017 inn i en fase der studieplaner og emnebeskrivelser skal utarbeides for nye program som skal starte opp i 2018. Hovedtendensen i HF2018 vil være at en del program slås sammen, at studieretninger og -program får fellesemner og at studieprogrammene dermed vil bygge på bredere, mer fleksible og mer tverrfaglige fagmiljøer. Målet er at den nye porteføljen vil gi en bedre balanse mellom undervisningstilbud og undervisningsressurser ved fakultetet og et bedre utgangspunkt for å

håndtere økonomiske svingninger. Parallelt med HF2018 vil vi også arbeide for å øke innslagene av praksis i utdanningsløpene, og med videreutvikling av differensierte lærings- og vurderingsformer.

Studentrekruttering

Fakultetet vil fortsette sitt arbeid med profilerings- og rekrutteringstiltak, blant annet gjennom det nye Rekrutteringsforumet ved HF, skolekontakt, Ka vil du bli, Åpen dag, deltakelse i Forskningsdagene, samarbeid med praksisskoler og universitetsskoler og utprøving av UNG student, der elever fra videregående skole tar emner ved UiB. Iverksetting av handlingsplan for internasjonalisering vil også få prioritet og skal bidra til å øke studentmobiliteten for å nå UiBs måltall.

Studiekvalitet og gjennomføring

Fakultetet vil ha et sterkt fokus på å skape gode læringsmiljø for studentene for å hindre frafall og øke gjennomføringen. Tiltak på dette feltet vil være studentmottak i studiestartgrupper, arrangement med positivt fokus på humaniora i arbeids- og samfunnsliv, markering av gradsavslutning og andre identitetsstyrkende tiltak. HF har i studiebarometeret god score på «undervisning og veiledning» og «medvirkning» og vi vil bygge videre på dette.

Etter- og videreutdanning og digitale undervisningsressurser

HF's fagportefølje er svært relevant for etter- og videreutdanningstilbud, ikke minst for skole- og kultursektoren. Vi vil legge til rette for utvikling av flere tilbud innen utdanningsdirektoratets *Kompetanse for kvalitet*, men også andre kurs på oppdrag. Flere av fagmiljøene ved HF arbeider med utvikling av nyskapende undervisningsmetoder og digitale læremidler. Særlig ved fremmedspråkene arbeides det planmessig for å kunne posisjonere seg mot kommende SFU-utlysninger.

Personal og organisasjon

Faste stillinger

Fakultetet må redusere antall faglige og administrative stillinger for å tilpasse seg strammere økonomiske rammer og faglige stillinger som blir ledige etter avgang utlyses inntil videre ikke. Den nye studieprogramporteføljen som vedtas i slutten av desember 2016 vil være grunnlaget for å vurdere hvor det er strategisk viktig å prioritere faglige stillinger og hvor stillinger skal trekkes inn etter avgang. Vi vil også redusere med 8-10 administrative stillinger i løpet av en to-års periode.

Midlertidige stillinger

Når faste stillinger trekkes inn er det behov for å tilsette midlertidig i en periode for å fylle forpliktelsene vi har overfor studentene i påvente av at studieplaner legges om for å tilpasse aktiviteten til faste stillingsressurser. I små og sårbare fagmiljøer vil det også være nødvendig med vikarer for å opprettholde undervisningsforpliktelsene under forskningstermin.

Rekrutteringsstillinger

Fakultetet har de siste årene hatt en ordning der de faste stipendiathjemlene er fordelt til grunnenhetene. Vi skal vurdere om et visst antall faste rekrutteringsstillinger bør beholdes på fakultetsnivået for å kunne brukes som egenandelsfinansiering av forskningsprosjekter eller til andre strategiske formål.

Organisasjon og ledelse:

ARK

Høsten 2016 vil det bli gjennomført en arbeidsmiljøundersøkelse for ansatte ved Det humanistiske fakultet. Undersøkelsen skal gi grunnlag for strategiske arbeidsmiljøsettings.

Effektiv administrasjon

En reduksjon i den administrative bemanningen har som konsekvens at oppgavene må utføres av færre, og at oppgavene må tilpasses tilgjengelige administrative ressurser. Samtidig gir dette oss en mulighet til en kritisk gjennomgang av administrasjonens arbeidsflyt og organisering.

Fakultetet har startet opp et internt prosjekt for å utrede muligheter for forenkling av prosesser og arbeidsflyt innen utvalgte områder: 1) internt på grunnenheten, 2) mellom fakultet og grunnenhet og 3) mellom sentralnivå/fakultet/grunnenhet. Administrasjonssjefene er styringsgruppe for prosjektet.

Faglig ledelse

En reduksjon i faste og midlertidige faglige stillinger, nye tverrfaglige studieprogram og økt satsning på ekstern finansiert virksomhet stiller store krav til den faglige ledelsen på alle nivå. Instituttene vil måtte prioritere strengt og ut fra overordnede strategiske hensyn til beste for hele fakultetet. I 2017 skal det velges nytt dekanat og nytt fakultetsstyre som vil stå overfor vanskelige prioriteringer, men som også vil ha et godt grunnlag å styre ut fra med regjeringens humanioramelding, UiBs og fakultetets strategier den reviderte studieprogramporteføljen.

Bygg- og bygningsinvesteringer innenfor rammen

Det er ikke rom for nye investeringer og tiltak innenfor fakultetets egen ramme. Behov som er meldt inn fra grunnenhetene vil bli spilt inn til EiA som tiltak utenfor egen budsjettramme.

Andre investeringer og vitenskapelig utstyr

Det er jevnlig behov for generell utskifting av datautstyr ved hele fakultetet, som for tidligere år. Det er satt av ca. 1,0 millioner kroner til dette, inkludert Griegakademiet. Bortsett fra helt nødvendig utskifting av datautstyr, er det ikke rom for å sette av midler på fakultetets budsjett til investeringer.

2.2 Øremerket budsjett utenfor rammen

Tabell 4: Øremerkede midler

Prosjekt-nummer	Øremerkede midler annet (grunnlag i tabellen)	Budsjett 2016	Budsjett 2016 konsekvens-justert	Budsjett 2017 konsekvens-justert	Endring konsekvens-justert	Endring i %
700253	Studiesentre England/ Tyskland	10 251	10 251	10 456	205	2 %
700289	Utvikling av studietilbud, HF	2 000	2 000	-12	-2 012	-101 %
700287	Grieg research school	300	300	306	6	2 %
720009	Vitenskapelig utstyr - Griegakademiet	2 000	2 000	0	-2 000	-100 %
000000	Frikjøp estetisk utvalg	317	317	468	151	48 %
000000	Kompensasjon for verv	143	143	145	2	1 %
000000	Hovedverneombud, frikjøp (feil)	634				
700268	Vitenskapshistorie, Geofysen		1 700	1 734	34	2 %
700268	Vitenskapshistorie, UiB		2 000	2 040	40	2 %
000000	Frikjøp Brunstad, lærerutdanningen		300	306	6	2 %
000000	Frikjøp leder Holberg	521	521	531	10	2 %
Sum	Øremerkede midler annet (før budsjettendringer 2017)	16 166	19 532	15 974	-3 558	-18 %

Studiesentrene i England og Kiel

Fakultetet slutførte en evalueringsrapport om utenlandssentrene i 2016 som skal følges opp i 2017. Mesteparten av bevilgningen øremerket studiesentrene disponeres til studiesenteret i York for å finansiere stillinger og samarbeidsavtalen med University of York. Det er en stabilt høy aktivitet, men store utfordringer med å holde budsjettrammen på grunn av kursutviklingen. Studiesenteret i Kiel har dreiet virksomheten til også å inkludere utvikling av forskningssamarbeid og har en fast bevilgning som ikke påvirkes av kursutviklingen.

Omstillingsmidler Fakultetet har de to siste år mottatt midler for å revidere studieprogramporteføljen.

Frikjøp Flere av fakultetets vitenskapelige ansatte bidrar med sin kompetanse inn i sentrale verv og styrer. Når det gjelder estetisk utvalg og lærerutdanningen, har representantene fått oppdrag i 50 % stilling, men fakultetet har bare fått kompensert for 30 % stilling. Dette blir rettet opp for estetisk utvalg i 2017, men må også korrigeres for lærerutdanningen. Vi ber om at dette rettes opp i allerede i 2016.

Tildeling til **vitenskapshistorie** for Geofysen og UiB er gitt for å skrive Geofysens og UiBs historie i anledning framtidige jubiléer.

Andre øremerkede prosjekter ved fakultetet

Det humanistiske fakultet har også ansvar for oppgaver som finansieres utenom den ordinære budsjetttildelingen til fakultetet.

Examen philosophicum er et fast studietilbud til alle nye studenter. Alle fakultetene finansierer kostnadene for ex. phil. ved bruk av studiepoenginntekter og generelle inntekter. Kostnadene blir fordelt på grunnlag av avlagte studiepoeng året før, samt tilleggskurs bestilt av fakultetene. Størsteparten av undervisningen blir gjort av faste undervisningsressurser, men også noen midlertidige. I 2016 har det skjedd en omlegging av studietilbudet som fører til redusert innbetaling fra Det psykologiske fakultet. Dette har vi kompensert ved å kutte i midlertidige undervisningsressurser, men i prognosen ligger det et potensielt underskudd på 1,5 mill. kr i 2016. Totalkostnadene for 2017 er på ca. 19 millioner kr.

Norskkursene er et studietilbud til utenlandske studenter og ansatte som finansieres med bevilgninger fra hhv. Studieadministrativ avdeling (SA) for studenter og HR-avdelingen for ansatte. Disse avdelingene «bestiller» så norskundervisning av fakultetet. En ny inntektsmodell er på trappene for norskkursene i 2017. Størsteparten av undervisningen blir gjort av faste undervisningsressurser, men også en del midlertidige. Totalkostnadene for 2017 vil bli på ca. 12 millioner kr.

2.3 Forslag til endringer i rammen

Fakultetet vil gjennomføre tiltak og omdisponere noen midler til strategiske satsninger som slutter opp om universitetets og fakultetets strategi. Utover dette vil det ikke være mulig med nye tiltak innenfor fakultetets budsjettramme. Tiltakene som fakultetet søker om utenfor egen budsjettramme er forankret i fakultetets og universitetets strategi og basert på budsjettinnspillene fra grunnenhetene og dialog med universitetsbiblioteket. Foreslåtte endringer i budsjettrammen for

2017 er på 16,085 mill. kr. Forslagene til endring i budsjettrammen blir presentert i prioritert rekkefølge.

1. Stillinger knyttet til fremmedspråk

Fakultetet er i gang med et omfattende prosjekt som skal analysere, gjennomgå og revidere studieprogramporteføljen (HF2018).

<http://www.uib.no/hf/2018>

En viktig del av bakgrunnen for prosjektet er at flere av fagmiljøene ved fakultetet er hardt presset for undervisningsressurser, samtidig som fakultetets stramme økonomiske situasjon ikke tillater tilføring av mer ressurser.

Hensikten med prosjektet er å sikre at fagmiljøene bak studieprogrammene er robuste, slik at de fortsatt kan ha høy kvalitet i forskning og undervisning. Dette vil vi oppnå gjennom en bedre utnyttelse av fakultetets faglige bredde og gjennom større fleksibilitet, slik at flere av programmene og emnene kan gå på tvers av etablerte disiplingrenser. Samtidig er det et mål å sikre at den spesialiserte fagkompetansen består og kommer både studentene og forskningen ved universitetet til gode. Målet er å lyse ut ny studieprogramportefølje med oppstart i 2018.

Fakultetet har studietilbud i åtte fremmedspråk i tillegg til engelsk. Dette store tilbudet av fremmedspråk er et av UiBs kjennetegn og kvaliteter. HFs fremmedspråktilbud spiller en nøkkelrolle i lektorutdanningen og er unikt på Vestlandet. Nasjonalt er det bare UiO og UiB som forvalter en stor bredde av fremmedspråk. Revisjon og endring av studieprogrammene i fremmedspråk er en svært viktig del av HF2018. Endringene innebærer blant annet å utnytte fakultetets bredde for slik å gjøre fagene mer ressurs-solide. HF2018 vil likevel ikke alene være nok til å sikre tilstrekkelige ressurser til språkfagene på lang sikt.

Fakultetet har i flere sammenhenger fremhevet at de undervisningsintensive språkfagene bør få en høyere finansieringskategori, senest i UiBs innspill til Humaniorameldingen. Der påpeker vi at fremmedspråkene har utfordringer knyttet til studentrekruttering og press på fagmiljøene og at finansieringskategoriseringen ikke gjenspeiler de reelle kostnadene forbundet med driften av de undervisningsintensive fremmedspråkfagene. Med unntak av spansk og engelsk er det mellom 2-5 ansatte på hvert av språkfagene, som skal undervise både språk, litteratur/kultur og fagdidaktikk. Denne nødvendige disiplinbredden gjør språkfagene særlig sårbare når vi stilles overfor strenge krav til innsparinger, slik situasjonen er ved HF nå. HFs ansettelses-stopp og den vedvarende reduksjonen av ansatte har gjort fagmiljøene svært sårbare, slik at fakultetet ikke lenger i stand til å garantere den faglige bredden og tilbudet i fremmedspråk.

Fakultetet ønsker å bevare et bredt og samtidig solid studietilbud. Dette er også et viktig omstillingstiltak for HF. Lektorutdanningen er populær og et av de områdene hvor fakultetet kan øke studenttilstrømmingen. Lektorutdanning i historie og religionsvitenskap starter opp i 2017. Det ventes kritisk mangel på lektorer i tysk og fransk i skoleverket. Vi har i dag ikke noe tilbud om lektorutdanning i spansk, enda det er et viktig skolefag. En robust bemanning i språkfagene er også

nødvendig for å hindre frafall. Tilbudene i ikke-europeiske språk, som arabisk og kinesisk, har dels kommet i stand på universitetsledelsens initiativ.

HF systerfakultet ved UiO har vært i en lignende situasjon som vi er nå. Også der har ressursene til språkopplæring i til dels svært fremmede språk blitt opplevd som grovt underfinansiert. I 2009 tilførte derfor UiO 22 millioner til sitt humanistiske fakultet for å styrke fremmedspråkene, noe som tilsvarte omtrent 1 million pr. fremmedspråk. *Vi har lagt oss på et beskjedent ønske i forhold til dette.* På et senere tidspunkt, i 2013, ble HF ved UiO i tillegg gitt en varig årlig bevilgningsøkning på 15 millioner kroner for å sikre den faglige bredden – samtidig som det ble gitt 16 millioner kroner fordelt over 5 år i omstillingsstøtte. Begrunnelsen for universitetsstyrets bevilgning var blant annet utfordringene budsjettkuttene representerte for HF s fagportefølje og at HF derfor sto overfor ulike hensyn som vanskelig lot seg forene: sikring av robuste fag, ønsker og krav om å ivareta faglig bredde, ivaretagelse av HF s nasjonale ansvar for fag og samlinger, opprettholdelse av studietilbud samt satsing på prioriterte områder på forskning og utdanning. HF ved UiB er på mange måter i den samme situasjonen og språkfagene er i høyeste grad et viktig element når det gjelder å bevare faglig bredde ved et humanistisk fakultet.

Å opprettholde en bredde av fremmedspråk er kostnadskrevende. Flere av fremmedspråkfagene er i en vanskelig økonomisk posisjon. Vi ber om at HF tilføres et beløp tilsvarende en stilling til hvert av de mest utsatte språkfagene. Denne bevilgningen vil brukes i tråd med revisjonen av studieprogrammene og fakultetets omorganiseringsprosess for å sikre større og mer robuste studieprogram.

Bevilgningen vil bidra til et mindre behov for å bruke midlertidig tilsatte ved forskningstermin o.l., og høynet studiekvalitet. Dette siste er viktig for å redusere frafall.

Vi søker om kr. 6 millioner for å kunne opprettholde et bredt tilbud av fremmedspråk, og som en varig styrking av fakultetets ramme.

2. Fusjonseffekter KHIB

Griegakademiet skal fra 1.1.2017 overføres til et nyetablert kunsthøgskole fakultet. I den forbindelse vil det påløpe kostnader, særlig på administrativ side, for å sikre en god overføring og integrering inn i UiB. Fakultetet har hatt langvarige og forpliktende investeringer i Griegakademiet som nå blir en del av budsjettgrunnlaget til det nye utøvende kunsthøgskole fakultetet. Fakultetet er også godt i gang med å revidere studieprogramporteføljen der alle studieprogram innenfor musikk (teoretisk og utøvende) går ut av fakultetets portefølje. For at det nye HF ikke skal komme sterkt svekket ut av fusjonsprosessen er det behov for en styrking av fakultetets økonomi.

Vi søker om kr. 3 millioner som en varig styrking av fakultetets ramme.

3. Middelalderklynge

Middelalderklyngen skal åpne opp for en tverrfaglig og tverrfakultær videreutvikling av forskningsmiljøene ved Universitetet i Bergen. En klynge for middelalderforskning skal være et sted for gjensidig utvikling av forskings-, museums- og formidlingsarbeid. Den skal bidra til å vise relevansen av historiske fag i en bredere og samtidig kontekst: gjennom kontakt med skolen, samhandling med museumssektoren i Hordaland, turistnæringen og Fylkeskommunen. Middelalderklyngen kan også være en arena for utvikling av flere praksiskomponenter i utdanningsprogrammene ved HF.

Det vil være behov for en 4-årig faglig prosjektlederstilling og en 0,5 administrativ stillingsressurs i tillegg til oppstartsmidler til seminarer og infrastruktur.

Vi søker om kr. 2,0 millioner pr år i perioden 2017- 2020 til koordinering og drift av middelalderklyngen.

4. Digitalisering av arkiv og samlinger – DigUiB

Ved fakultetet befinner det seg en rekke arkiv og samlinger som har stor forskningsmessig verdi, betydelig allmenn interesse og et ennå uforløst undervisningsmessig potensiale. Målførearkivet, Stadnamnsamlinga, Etno-folkloristisk arkiv, Teaterarkivet, Sudansamlingen og Wittgenstein-arkivet er eksempler på slike samlinger. Språksamlingene som nylig er overført fra UiO, representerer et svært betydningsfullt tilskudd. Det er fakultetets målsetning at alle disse ressursene skal tilgjengeliggjøres for forskning, undervisning og formidling i digital form. Fakultetet har et veletablert samarbeid med UB på dette området og har som mål at alle våre arkiver og samlinger skal forvaltes av UB med henblikk på fysisk forvaring og digital tilgjengelighet. Dette samsvarer med UBs strategiske mål om å styrke biblioteket som felles infrastruktur for UiBs vitenskapelige arkiv og samlinger. UB søker i sitt budsjettinnspill også selv om midler til å bidra i dette arbeidet. Mange av samlingene har stor nasjonal betydning, og det arbeides med søknader til Forskningsrådets INFRASTRUKTUR-program for å finansiere det videre arbeidet med å omdanne disse ressursene til en tjenlig infrastruktur for fremtidens humaniora. For å klargjøre samlingene for dette formålet, vil det i mange tilfeller imidlertid kreves et forberedende arbeid i form av fysisk sikring, avfotografering, katalogisering og systematisering. Dette er akutte behov som UiB selv må påta seg å finansiere, men det vil være en nødvendig investering av avgjørende strategisk betydning for fremtiden.

DigUiB er et viktig satsingsområde ved UiB, særlig knyttet til utdanning. Ettersom digitaliseringen av arkiv og samlinger vil gjøre disse tilgjengelige ikke bare for forskning, men også som en viktig undervisningsressurs, vil DigUiB være en nærliggende finansieringskilde, men UiB bes også om å vurdere andre mulige finansieringsløsninger.

Vi søker om kr. 2,0 millioner, for eksempel gjennom DigUiB, til arbeid med klargjøring og digitalisering av arkiv og samlinger

5. To åpne rekrutteringsstillinger

Fakultetet har behov for å beholde antall rekrutteringsstillinger på dagens nivå, særlig i en situasjon der vi reduserer antall faste stillinger, og ber derfor om 2 nye åpne stipendiatstillinger.

Tabell 4: Grunnbevilgningen - forslag til endringer i budsjett 2017

Prioritet	Prioriterte endringer i budsjett 2017 for Det humanistiske fakultet (tusen kr)	Post	Budsjett 2017
1	Sikre fremmedspråkene	1.1	6 000
2	Fusjonseffekter KHiB	1.1	3 000
3	Middelalderklynge - Årlig beløp for koordinering og drift (2017-2020)	2	2 000
4	Digitalisering av arkiv og samlinger - DigUiB	2	2 000
5	2 Nye åpne rekrutteringsstillinger	1.4	1 660
	Sum foreslåtte endringer		14 660

Forslag til endringer for sentrene SKOK/SVT

HF har ansvar for de to tverrfakultære sentrene, Senter for vitenskapsteori (SVT) og Senter for kvinne- og kjønnsforskning (SKOK). Det er derfor viktig for fakultetet å fremme tiltak utenfor rammen for disse to enhetene.

SKOK har i sitt budsjettinnspill søkt om støtte til koordinering av et tverrfaglig og tverrfakultært prosjekt om integrering av kjønnsperspektiv i forskning ved UiB; «Hva er kjønn» og søker om 12 månedersverk til å koordinere dette.

De ber videre om 75 000 kroner til videreføring av avtalen mellom Duke University og SKOK/UiB. HF gav inntil i fjor kr. 200 000 til formålet, men måtte trekke støtten pga. den økonomiske situasjonen. Fakultetet er enig i at disse tiltakene er viktige for å styrke samarbeidet på tvers av fakultetene ved UiB og for å fremme internasjonaliseringen ved UiB.

SVT har fått prosjektutviklingsmidler til en frikjøpsordning tilsvarende en 25 % vitenskapelig stilling i ett år (ut juni 2016). De har i sitt budsjettinnspill søkt om en 50 % undervisningsressurs tilsvarende førsteamanuensis, som en del av satsingen på BOA-teamet. Senter for vitenskapsteori har vært invitert inn som medlem, kompetansemiljø og tjenesteleverandør i BOA-teamet for å gi støtte til implementering av RRI fra søknadsfase til driftsfase for større forskningsprosjekter.

Tabell 5: Foreslåtte endringer i budsjett 2017 SKOK/SVT

Prioritet	Prioriterte endringer i budsjett 2017 for de tverrfakultære sentrene (tusen kr)	Post	Budsjett 2017
1	SKOK: Koordinering av prosjektet "Hva er kjønn" 12 månedersverk	2	850
2	SKOK: Videreføring av avtalen mellom Duke University og SKOK/UiB	2	75
3	SVT: 50 % stillingsressurs knyttet til BOA-team	2	500
	Sum foreslåtte endringer		1 425

Bygg og bygningsinvestering utenfor rammen

Innledningsvis ønsker vi å påpeke at i 2016 og 2017 vil fakultetet være involvert i flere større flytteprosesser. Særlig gjelder dette utflytting fra Villaveien 1a, Fastings Minde og Allégaten 34 samt Harald Hårfagres gate 1. Dette har bakgrunn i ulike arealkabaler ved UiB. Foruten selve flyttekostnadene er det ved de ulike flyttingene behov for ulike arealmessige modifikasjoner for å rigge tilfredsstillende kontorlokaliteter til våre ansatte. Disse kostnadene forventer vi at EIA tar innenfor sine budsjettammer. Det er en god dialog om de behov som er identifisert.

Etter innspill fra enhetene har vi laget en oversikt over diverse bygningsmessige behov som fakultetet prioriterer øverst for 2017, og som blir spilt inn til EIAs budsjett jfr. deres brev datert 29.6.16 (sak 16/5203).

Våre tre øverste prioriteringer er som følger

1. HF-bygget – Overflatebehandling korridorer. Dørene har siste året blitt overflatebehandlet, nå gjenstår korridorene.
2. Harald Hårfagres gate 1– Overflatebehandling. Før dekanat og fakultetsadministrasjonen flytter tilbake i lokalene (ca. mars 2017) bør det gjennomføres overflatebehandling i alle fellesarealer og kontorer.
3. HF-bygget – Utbedring av eksisterende dusj i kjeller. Stadig flere ønsker å bruke garderobefasilitetene og disse oppleves å være svært dårlige pr. i dag.

2.4 Budsjett for instituttinntekter

Instituttinntekter i budsjettammen for 2016 er, som tidligere år på 10 millioner kroner. Instituttinntekter er frie inntekter til fakultet og institutt fra andre kilder, så som studentbetalinger, kompendiesalg, og grunnbevilgninger mottatt gjennom andre offentlige institusjoner.

Dersom vi regner at instituttinntektene er alle inntekter til grunnbevilgningen i 3xxx-serien, utenom inntekter fra Kunnskapsdepartementet og avskrivningsinntekter, har de reelle inntektene gjennomsnittlig vært rundt 7 millioner i 2014 og 2015. Hittil i 2016 er de på ca. 4 millioner.

De viktigste instituttinntektene er knyttet til aktivitet ved Griegakademiet, samt etter- og videreutdanning. Ettersom Griegakademiet står for en betydelig del av instituttinntektene i 2016 og 2017 (Grieg Research School, Talentutviklingsprogrammet for unge musikere og stipendiat for kunstnerisk utviklingsarbeid og det tre-årige PKU-prosjektet Wheels within wheels som er ferdig i 2018), reduserer vi budsjettet for instituttinntekter, eksklusive Griegakademiet, fra 10 til 5 millioner.

2.5 Budsjett for avskrivningsinntekter

Inntekter til avskrivninger ligger inne i rammen fra 2016, og er satt til 1,6 millioner kroner, basert på tidligere år. Når Griegakademiet går over til nytt fakultet vil det totale investeringsbehovet reduseres med om lag 2,2 millioner. Beregnet investering i 2017 uten Griegakademiet utgjør 800 000 til datautstyr hovedsakelig, med en gjennomsnittlig avskrivningstid på 3 år. Når vi legger til grunn eksisterende avskrivninger sammen med investeringsplaner for 2017 ser vi behov for å redusere avskrivningsinntekten med 0,5 millioner sammenlignet med 2016. Avskrivninger har ingen realeffekt.

	Totalt	GA	Nye HF
Årets avskrivninger	-3 944 000	-2 024 000	-1 920 000
Årets investeringer	1 000 000	200 000	800 000
Årets avskrivningsinntekt	-2 944 000	-1 824 000	-1 120 000

Foreslått endring i avskrivningsinntekter	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Endring
Nye HF	1 600	1120	-480

3 Budsjettforslag 2017 – målsetning for bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet (BOA)

HF har i perioden 2011-2016 hatt BOA-inntekter på mellom 50 og 66 millioner kroner årlig. I 2016 tar flere større prosjekter slutt, blant annet Holberg-prosjektet, bokverket Norges fiskeri- og kysthistorie, og NFR-prosjektet CLARINO, som alle har pågått over mange år. Tilfanget av nye prosjekter er ikke like stort. Vi forventer likevel BOA-inntekter på 55 millioner i 2017, som følge av nye NFR-prosjekter og forlengelse av eksisterende. Vi har til sammen søkt på 21 NFR-prosjekt og skal søke om ytterligere sju.

Det er lagt inn en moderat forventning om tilslag på innsendte søknader i vedlagte budsjettforslag.

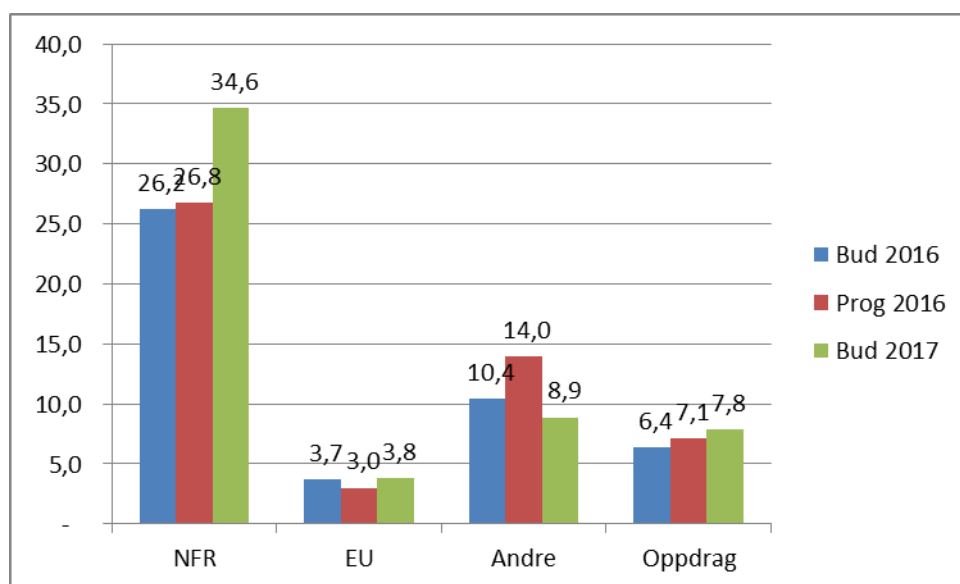
Bidrags- og Oppdragsfinansiert Aktivitet (BOA) bidrar til styrket forskningsinnsats ved fakultetet, økt rekrutteringsgrunnlag, doktorgradsproduksjon, flere postdoktorer, publikasjoner og mer internasjonalt samarbeid. Erfaringer tilsier at også søknadsutviklingen i seg selv gir verdifull kunnskapsoppbygging og utvidelse av internasjonale nettverk.

Egenandeler og egenfinansiering til prosjektutvikling og forskningsprosjekter er i mange tilfeller en forutsetning for å få tilslag på søknader om ekstern finansiering. Avsetning av strategiske midler til egenandeler og egenfinansiering anses derfor som et viktig virkemiddel for å støtte søknader, men dette blir det mindre rom for i en stram økonomisk situasjon. Egeninnsats vil i hovedsak være i form av vitenskapelig ansattes forskningstid og universitetsfinansierte rekrutteringsstillinger.

Tabell 6: Budsjettforslag 2017 - Bidrags- og oppdragsaktivitet (BOA)

	Budsjettforslag BOA for Inntekter Det humanistiske fakultet (tusen kr)	Budsjett 2016 inntekt for aktivitet	Prognose 2016 inntekt for aktivitet	Budsjett 2017 Inntekt for aktivitet	Endring	Budsjett 2017 Fakturert inntekt
199995	Forskningsrådet	26 236	26 764	34 638	8 402	
	EU	3 712	2 984	3 820	108	-
639995	herav EU, forskning	3 485	2 662	3 140		
639994	herav EU, utdanning og annet	227	322	680		
	Andre	10 406	13 951	8 887	-1 519	-
219995	herav andre - statlige etater	5 264	5 968	4 219		
299995	herav andre - kommunale/fylkeskommunale etater	150	265	-		
399995	herav andre - organisasjoner	64	90	-		
469994	herav andre - gaveforsterkning	750	319	450		
469995	herav andre - gaver	497	1 187	889		
499995	herav andre - næringsliv/privat	450	401	200		
599995	herav andre - Stiftelser	3 196	4 222	2 129		
699995	herav andre - øvrige	35	1 499	1 000		
100005	Oppdrag	6 355	7 136	7 830	1 475	
	Sum	46 709	50 835	55 175	8 466	-

Figur 1: Bidrags- og oppdragsaktivitet per finansieringskilde

3.1 Bidrag fra Forskningsrådet

Forskningsrådet er fakultetets største eksterne inntektskilde. Måltallet for NFR-inntekter er 26,2 millioner for 2016, mens prognosen er 26,7 millioner. I 2017 forventer fakultetet et budsjett på 34,6 millioner kroner for den forskningsrådsfinansierte aktiviteten. Av dette er både videreføring av eksisterende eller nylig tildelte prosjekter og antatt ny aktivitet som resultat av prosjektsøknader meldt inn av institutt og sentre som for tiden er til behandling hos NFR, eller som det skal søkes om. I 2016 har vi sendt inn nitten FRIPRO og to SFF søknader. Vi antar tilslag på fem FRIPRO og en SFF.

I 2016 vil det bli utarbeidet søknader knyttet til infrastruktur. Det er også planlagt en søknad til SFU-utlysning i 2017 eller 2018. Det arbeides dessuten med søknader til INFRASTRUKTUR i høst både for språksamlingene og for Etno-folkloristisk arkiv, den siste i samarbeid med andre sentrale norske, kulturvitenskapelige institusjoner.

3.2 Bidrag fra EU

Måltallet for EU-inntekter er 3,7 millioner for 2016, mens prognosen er 3 millioner. Inntekten fra EU-prosjekter ventes å bli 3,8 millioner kroner i 2017. Av dette er 3,3 millioner eksisterende prosjektportefølje, mens en halv million er antatt ny aktivitet. Fakultetet har planlagte EU-søknader, men disse får eventuelt tilslag i 2018, derfor er ny forventet aktivitet lav for 2017.

3.3 Andre bidragsinntekter

Måltallet for andre bidragsinntekter er 10,4 millioner for 2016, mens prognosen er 15,5 millioner. For 2017 forventer vi reduksjon av inntektene til 8,8 millioner. Det er stort sett videreføring av eksisterende eller nylig tildelte prosjekter. Prognosen er høy for 2016 da det er mange prosjekter som skal avsluttes i løpet av året.

3.4 Oppdragsinntekter

Ansvaret for nasjonale prøver i engelsk ligger hos Utdanningsdirektoratet som kjøper tjenester for å gjennomføre dette. Fra 2012 har UiB hatt ansvaret i regi av Institutt for fremmedspråk, men med Uni Research som underleverandør av tjenester. Kontrakten er 5-årig. Rammen per år er på 5,25

millioner kroner inkl. mva. Denne avtalen er blitt utvidet til også å omfatte 3. klassetrinn og totalrammen blir nærmere 6 millioner pr år.

Et EVU-prosjekt for arbeidslivsstudier har en budsjettramme på ca. 0,7 millioner årlig.

4 Langtidsvurderinger

Langtidsbudsjettet baserer seg på to modeller som beregner hhv. inntekts- og kostnadsutviklingen. Satt sammen kan disse to si noe om forventet handlingsrom for fakultetet over tid. I fakultetets nåværende situasjon ser vi på langtidsbudsjettet som en plan for å oppnå økonomisk balanse og betale ned akkumulert underskudd. Griegakademiet er fortsatt med i modellen, men nøytral på alle resultatparametre.

Vi har blitt bedt om å utarbeide flere scenarier:

- Det mest sannsynlige inntektsscenarioet, gitt kjente endringer og realistiske planer (med en vurdering av usikkerheten rundt inntektsutviklingen)
- Et kostnadscenario som viser konsekvensen av kjente endringer og naturlig utvikling i arbeidstakermassen (for å vise hva som er *det potensielle handlingsrommet* til fakultetet fremover). Det vil si at vi ikke ansetter i noen stillinger ved avgang.
- Et kostnadscenario der fakultetet synliggjør hvordan en ønsker å utnytte det naturlige handlingsrommet (til egen strategi og til UiB sin strategi), samt vise økonomiske konsekvenser av en slik prioritering.

For alle scenarioene gjelder universitetets generelle signaler når det gjelder lønns- og priskompensasjon, strategikutt og effektiviseringskutt.

Endringer i basis (%)	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Forventet lønns- og priskompensasjon	2,0 %	2,5 %	2,5 %	2,5 %	2,5 %	2,5 %
Effektiviseringskutt	0,5 %	0,5 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Strategikutt	1,3 %	1,2 %	0,8 %	0,9 %	0,8 %	0,9 %
Sum endring basis	0,2 %	0,8 %	1,7 %	1,6 %	1,7 %	1,6 %

4.1 Inntektsutvikling

Det mest sannsynlige inntekts-scenarioet er basert på en moderat vekst i de nærmeste årene, oppsummert i tabellen under. Vi ser at vi historisk sett har hatt stor variasjon i de ulike indikatorene. For utveksling, studiepoeng, doktorgrader, og publiseringspoeng forventer vi stabilitet i langtidsperioden. Her har vi vært forsiktige i anslagene, selv om vi forventer at omleggingen av studieprogrammene vil ha en positiv innvirkning på sikt. Griegakademiet er lagt inn med nøytral virkning i planleggingsperioden. For oppdragsaktivitet og annen bidragsaktivitet forventer vi en inntektsreduksjon, mens for NFR- og EU-midler beregner vi en vekst. Vi har for tiden to SFF-søknader til vurdering, der vi forventer å få én. Vi har lagt til grunn en tilbakeføring av strategikutt på 50 %.

De humanistiske fagene er gjenstand for betydelig politisk interesse nasjonalt. Regjeringen arbeider med en egen stortingsmelding om humaniora, og Forskningsrådet er i gang med å evaluere de humanistiske fagene. Disse prosessene sammenfaller med studieprogramprosjektet HF2018. Vi ber

om at HF tilføres ressurser de neste fire årene, slik at fakultetet får gjennomført nødvendige omstillinger i tråd med HF2018 og fakultetets strategiske analyser.

Vi forventer en gradvis opptrapping av HF-satsingen gjennom en styrking av HF's basisramme også etter 2017. Dette er ikke langt inn i langtidsbudsjettet, men vil bety at vi vil trekke inn færre vitenskapelige stillinger enn planlagt.

Indikator	Undergruppe	Årlig endring 2010 til 2015	Det mest sannsynlige inntektsscenariot Årlig endring 2016-2023
Utteksling		2 %	1 %
Studiepoeng	Kategori B	5 %	0 %
	Kategori C	12 %	10 %
	Kategori D	2 %	1 %
	Kategori E	21 %	0 %
	Kategori F	-2 %	0 %
Doktorgrad		2 %	1 %
Publiseringspoeng		0 %	0 %
BOA-aktivitet	1. Oppdragsaktivitet	122 %	-100 %
	2. NFR - bidragsaktivitet	1 %	3 %
	3. EU - bidragsaktivitet	0 %	19 %
	4. Annen bidragsaktivitet	4 %	-11 %

Dette gir følgende sannsynlige utvikling i inntekter framover mot 2022.

Budsjett GB (i 1000 kroner)	Bud 2016	Bud 2017	Bud 2018	Bud 2019	Bud 2020	Bud 2021	Bud 2022
Basis	174 976	172 789	171 792	173 812	175 470	177 195	178 296
Resultatmidler utdanning	74 012	78 456	80 123	82 786	85 571	87 760	90 867
Lønns- og priskompensasjon		1 480	1 961	2 003	2 070	2 139	2 194
Sikkerhetsmargin		-742	74	-165	-179	-12	-228
Endring studiepoengproduksjon		3 718	-368	784	874	40	1 108
Endring utveksling		-12	-	41	21	21	33
Resultatmidler forskning	23 525	19 879	18 963	21 435	27 185	28 132	27 061
Sikkerhetsmargin		-700	-668	-755	-957	-991	-953
Doktorgrad		5 831	6 547	8 461	8 373	8 276	8 169
BOA		6 508	4 758	5 523	11 575	12 770	11 886
Publiseringspoeng		8 240	8 326	8 206	8 194	8 076	7 960
Øyremærka avsetnader							
Stipendiatar	67 828	68 154	71 305	73 090	74 917	76 794	78 713
Anna	16 165	15 975	16 374	16 783	17 203	17 633	18 074
Andel av fordelt strategikutt		2 212	2 036	1 369	1 580	1 453	1 664
Instituttinntekter	10 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000
Sum budsjett GB	366 506	362 465	365 593	374 275	386 927	393 967	399 676

4.2 Kostnadsutvikling

Langtidsbudsjettet for kostnader er basert på forutsetninger om årsverk, ettersom lønnskostnader utgjør i overkant av 80 % av de samlede kostnadene. Andre driftskostnader, investeringer og interne

transaksjoner er holdt konstant, mens lønnsbudsjettet varierer med ulike forutsetninger avhengig av grad av reansettelse.

Vi har blitt bedt om å synliggjøre to kostnadsscenarioer som viser det potensielle handlingsrommet for fakultetet og hvordan dette kan brukes. Kostnadsscenarioet som tilsvarer 0 % reansettelse, det vil si at ingen avganger blir erstattet, viser det potensielle handlingsrommet. Det er ikke et realistisk scenario, men viser hvilken fleksibilitet man har innenfor egen ramme. Det andre kostnadsscenarioet viser hvordan man kan anvende handlingsrommet som oppstår ved avgang i stillingene. Vi har kalt det et realistisk handlingsrom.

Potensielt handlingsrom

Dersom vi ikke ansetter påny i noen av stillingene som har avgang i perioden 2016-2022, innebærer dette et kutt i 122,3 stillinger fordelt på følgende år og stillingstyper:

Endring i antall ansatte (årsverk)	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Sum
Vitskapelege faste	-2	5	-6	-6	-4	-5	-12	-29
Administrative faste	-7	-5	-1	-3	-2	0	0	-19
Rekruttering	-9	-2	0	0	0	0	0	-11
Midlertidig tilsette	-17	-21	-16	-7	-3	0	0	-63
Sum endring	-34,6	-22,7	-23,5	-15,5	-8,5	-5,4	-12,0	-122,3

Når vi legger til grunn sannsynlig inntektsutvikling sammen med en forutsetning om at vi ikke erstatter stillinger ved avgang, får vi følgende handlingsrom på grunnbevilgningen:

Grunnbevilgninga	Budsjett 2016	2016 Prognose	2017	2018	2019	2020	2021	2022
KD-inntekter	356 506 000	360 688 977	357 465 286	360 593 212	369 274 864	381 926 927	388 966 669	394 675 787
Instituttinntekter	10 000 000	5 000 000	5 000 000	5 000 000	5 000 000	5 000 000	5 000 000	5 000 000
Investeringar	3 606 000	3 462 699	1 531 953	1 570 252	1 609 508	1 649 746	1 690 990	1 733 264
Lønnskostnader	307 488 000	318 827 604	307 083 814	297 485 833	293 239 596	293 952 908	296 386 967	292 655 583
Andre driftskostnader	50 050 000	33 279 936	33 945 534	34 794 173	35 664 027	36 555 628	37 469 518	38 406 256
Interne transaksjonar	10 662 000	10 305 715	10 564 899	10 422 020	13 441 148	14 164 825	15 213 396	15 890 492
Sum	-5 300 000	-186 977	9 339 085	21 320 934	30 320 584	40 603 821	43 205 798	50 990 192

Positive tall i sum i tabellen over indikerer overskudd.

Det er vanskelig å se for seg at vi kan beholde inntektene på dette nivået med så kraftige kutt i bemanningen. En slik utvikling i resultat over tid ville også føre til uakseptabelt høye overføringer. Vi bør heller sikte mot å kunne ha overføringer på grunnbevilgningen på om lag 3-5 millioner fra år til år.

Realistisk handlingsrom

Det bør i modellen være et minimumsnivå av vitenskapelige og administrative midlertidige ansatte. Det vil også i fremtiden være behov for vikarer, men nivået på midlertidig ansatte bør gå noe ned. Alternativet vi har kalt «varierte reansettelse» viser hvordan vi ville benytte et realistisk handlingsrom. Dersom vi setter 50 % reansettelse i 2016 og 75 % i 2017 og 2018, vil vi ligge på 20 midlertidig ansatte fra 2018. Vi har i dette scenarioet behandlet alle kategorier fast ansatte likt, enten det dreier seg om vitenskapelige eller teknisk-administrative. Midlertidige stillinger har vi satt til 50 % i 2016 og 40 % reansettelse i 2017 og 2018. I dette scenarioet har vi kuttet i stillinger til vi går i balanse. Fakultets største utfordring blir her å beslutte hvilke stillinger som skal trekkes inn og hvilke som skal videreføres.

Tabell 7: Variert reansettelse - andel av avganger som blir erstattet for ulike stillingstyper

Reansettelsesrate	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Fast tilsette							
Vitskapelege	50,00 %	75,00 %	75,00 %	90,00 %	90,00 %	90,00 %	90,00 %
Tekniske	50,00 %	75,00 %	75,00 %	90,00 %	90,00 %	90,00 %	90,00 %
Administrative	50,00 %	75,00 %	75,00 %	75,00 %	75,00 %	75,00 %	75,00 %
Rekruttering	0,00 %	0,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %
Midlertidig tilsette	50,00 %	40,00 %	40,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %

Tabell 8: Variert reansettelse - antall avganger som ikke blir erstattet for ulike stillingstyper

Endring i antall ansatte (årsverk)	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Sum
Vitskapelege faste	-2	5	-2	-1	0	-1	-1	-1
Administrative faste	-7	-1	0	-1	-1	0	0	-11
Rekruttering	-9	-2	0	0	0	0	0	-11
Midlertidig tilsette	-17	-13	-10	0	0	0	0	-39
Sum endring	-34,6	-11,1	-11,5	-1,5	-1,0	-0,6	-1,3	-61,5

Videre får vi følgende langtidstabell som viser at vi vil ha positivt driftsresultat fra og med 2017 og nedbetalt underskuddet i 2020:

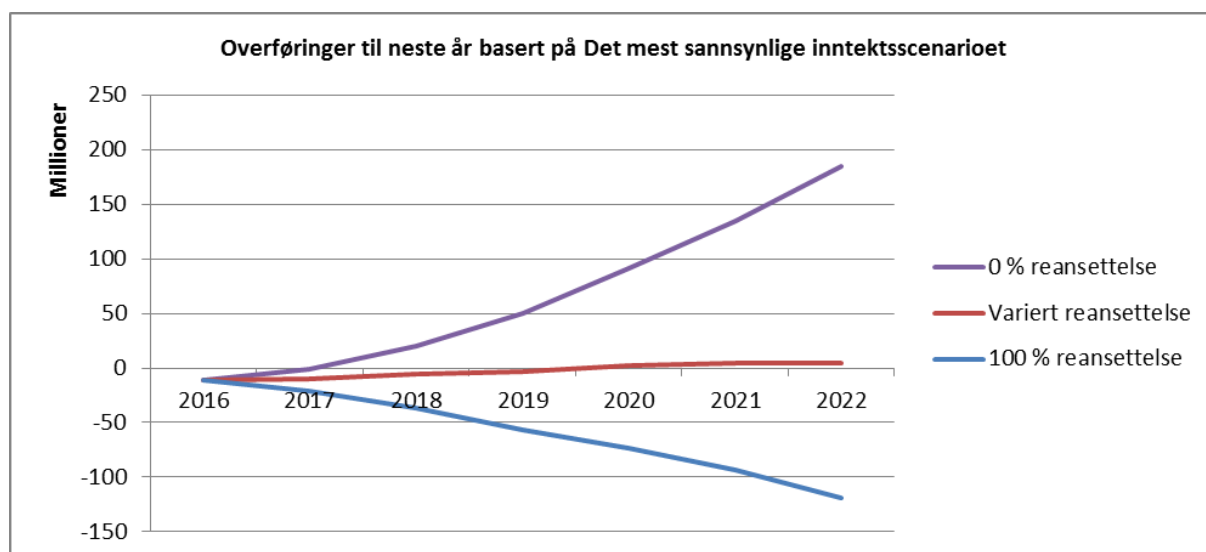
Tabell 9: Inntekter og kostnader på grunnbevilgningen gitt "realistisk inntektsscenario" og "variert reansettelse" som kostnadsscenario

Grunnbevilgninga	Budsjett 2016	2016 Prognose	2017	2018	2019	2020	2021	2022
KD-inntekter	356 506 000	360 688 977	357 465 286	360 593 212	369 274 864	381 926 927	388 966 669	394 675 787
Instituttinntekter	10 000 000	5 000 000	5 000 000	5 000 000	5 000 000	5 000 000	5 000 000	5 000 000
Investeringar	3 606 000	3 462 699	1 531 953	1 570 252	1 609 508	1 649 746	1 690 990	1 733 264
Lønnskostnader	307 488 000	318 827 604	315 384 168	315 019 186	321 658 535	328 882 966	336 476 386	343 633 526
Andre driftskostnader	50 050 000	33 279 936	33 945 534	34 794 173	35 664 027	36 555 628	37 469 518	38 406 256
Interne transaksjonar	10 662 000	10 305 715	10 564 899	10 422 020	13 441 148	14 164 825	15 213 396	15 890 492
Sum	-5 300 000	-186 977	1 038 732	3 787 581	1 901 645	5 673 762	3 116 379	12 249

Tabell 10: Utvikling i overføringer på grunnbevilgningen gitt "realistisk inntektsscenario" og "variert reansettelse" som kostnadsscenario

	2016 Prognose	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Overføringer fra tidligere år	-10 377 658	-10 564 635	-9 525 904	-5 738 322	-3 836 677	1 837 085	4 953 464
Årsresultat	-186 977	1 038 732	3 787 581	1 901 645	5 673 762	3 116 379	12 249
Overføring til neste år	-10 564 635	-9 525 904	-5 738 322	-3 836 677	1 837 085	4 953 464	4 965 713

Figur 2: Utvikling i overføringer på grunnbevilgningen gitt 3 ulike kostnadsscenarioer

Figuren over viser utvikling i overføringene gitt det mest sannsynlige inntektsscenarioet og «varierte reansettelse» som skissert over. I tillegg viser den ytterpunktene ved 0 % og 100 % reansettelse.

5 Innspill til budsjett 2018

Fakultetene er invitert til å komme med forslag til UiBs innspill til statsbudsjett 2018.

Fakultetet ønsker å styrke lektorutdanningen. Fremtidens skole trenger flere faglig sterke lektorer i fremmedspråk, engelsk, norsk, historie og religionsvitenskap. Vår lektorutdanning er kjennetegnet av forskningsbasert undervisning og nærhet til forskningsfagene. Vi ber derfor om at UiB får tilført nye studieplasser innenfor den integrerte lektorutdanningen.

Flere humanistiske fag bør løftes opp i en høyere finansieringskategori. Dette gjelder særlig de undervisningsintensive fremmedspråkfagene og arkeologi. I dag gjenspeiler ikke grunnfinansieringen kostnadene forbundet med å drifte slike ressurskrevende undervisningstilbud.